

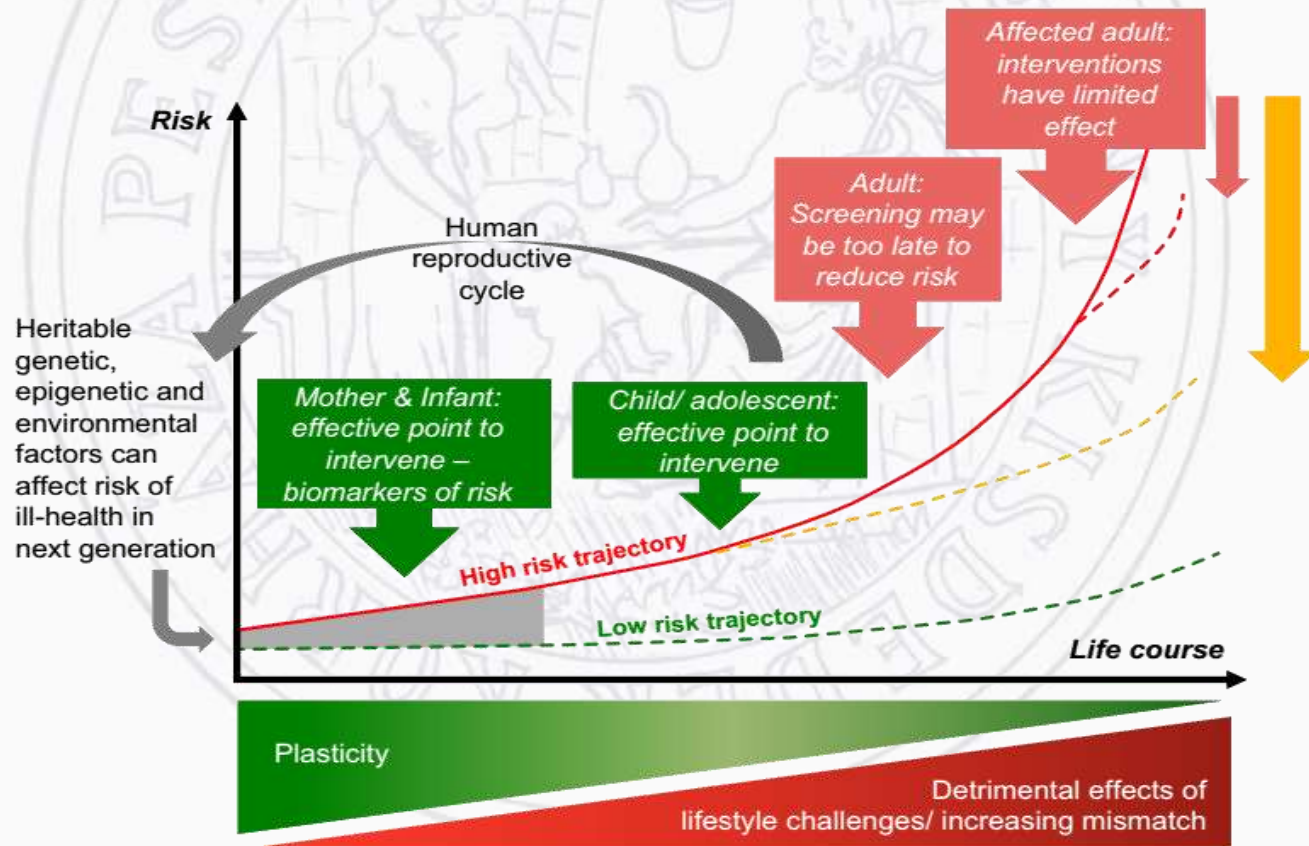
Cseh Áron

Gyermekkori IBD sajátosságai

Semmelweis Egyetem, I. sz. Gyermekklinika

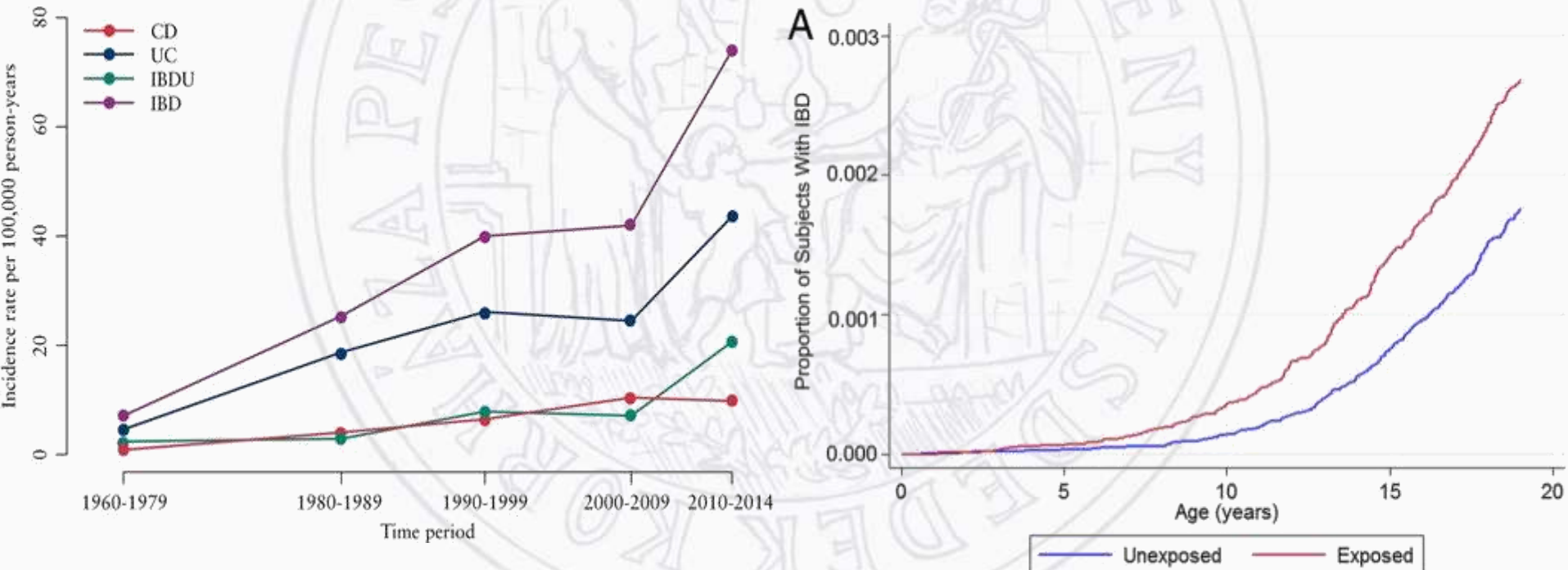
Gyermekek késői hatásai

- Fejlett országban a magzati plaszticitás nem a túlélést, hanem a **felnttkori szövödményeket** befolyásolja

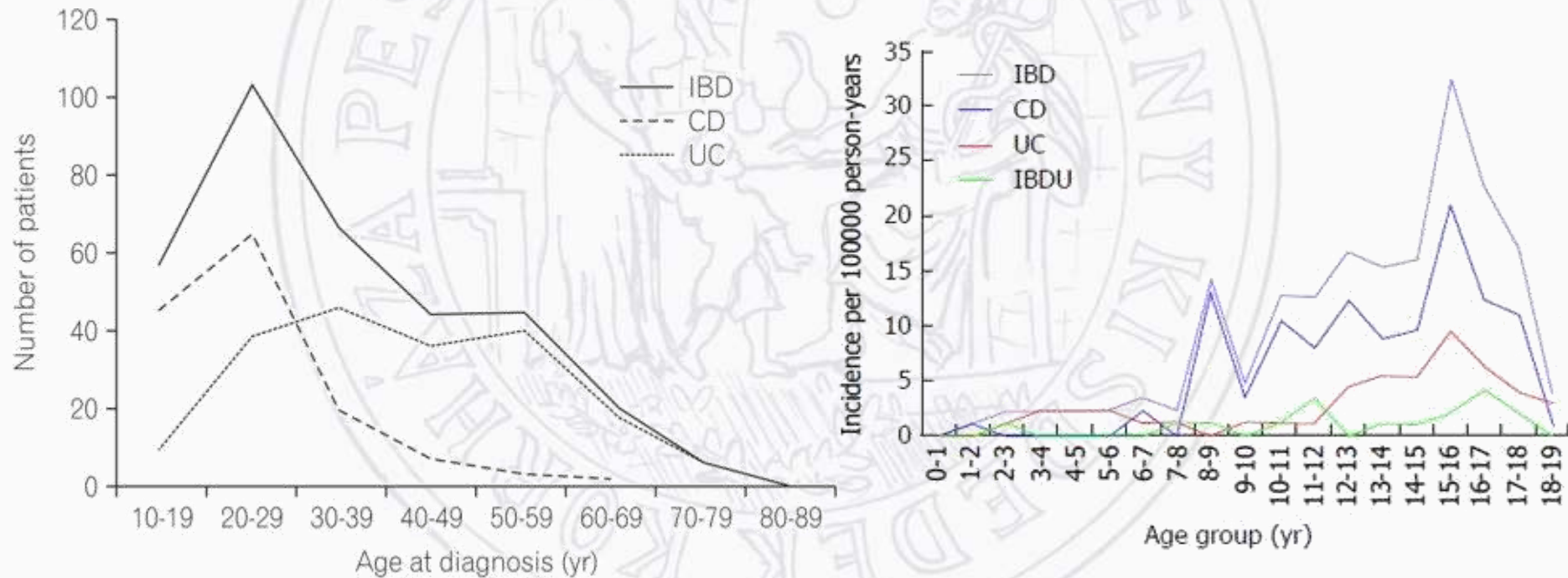
IBD gyakorisága

- Évente kb. **7%-al nő az incidencia**, rizikófaktor a csecsemőkori antibiotikum adása, dohányzás, anyatejes táplálás hiánya, családban előforduló IBD

IBD megjelenése

- Összes IBD-s **25%-a gyermekkorban** betegszik meg, 5%-a 5 év alatt, életünk során és gyermekkorban is két csúcsa van, összes IBD-s 10%-ban érintett családtag is

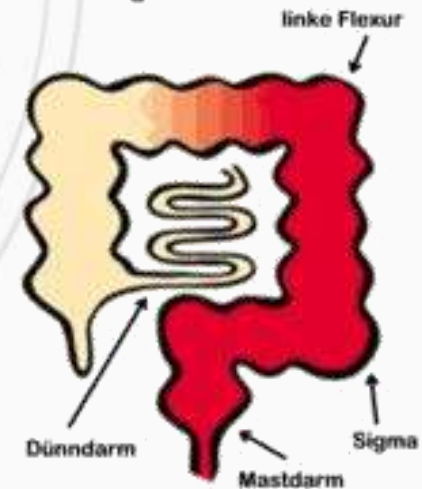
Gyermekkori sajátosságok

- IBD incidenciája **7,5/100.000 lakos** (HUPIR)
- 30%-ban EIM-el indul, 60%-ban biológiai terápia
- Gyermekkorban Crohn (CD) 2x gyakoribb, ileokolonikus
- Kolitisz ulceróza (UC) gyermekben főleg extenzív

Morbus Crohn

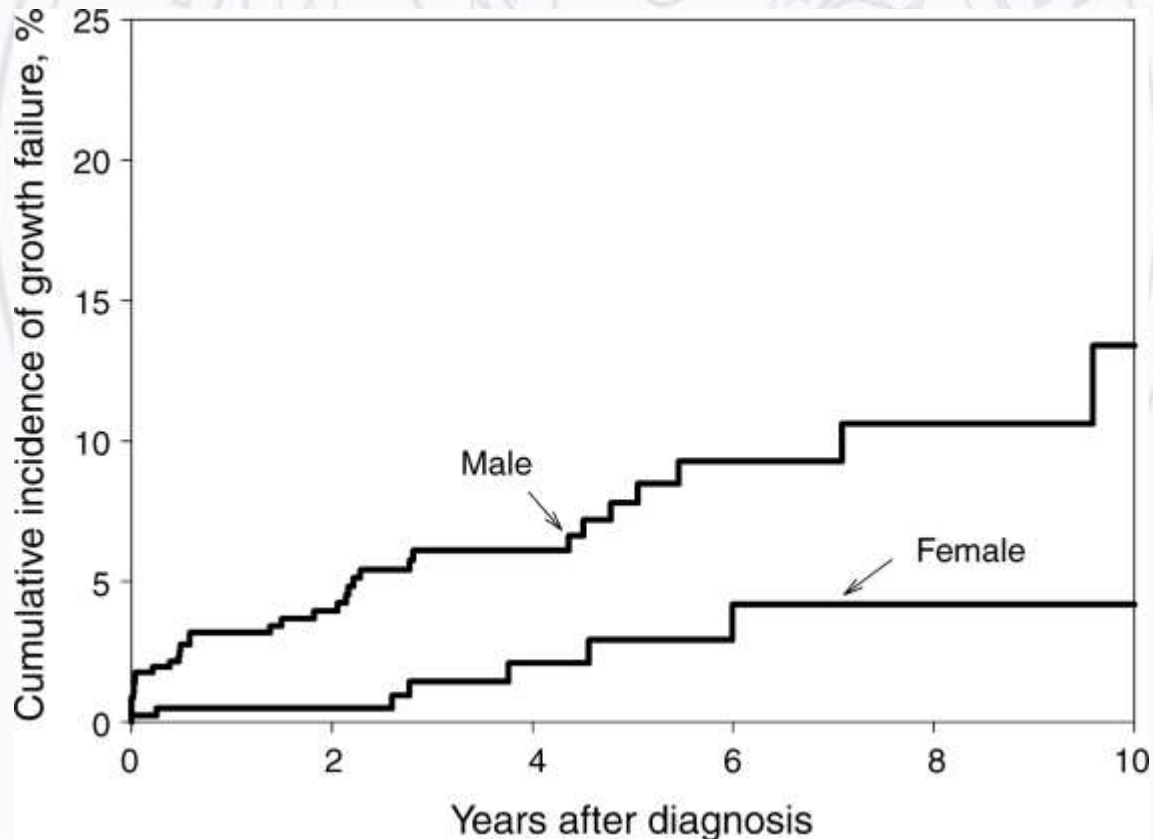

Colitis ulcerosa aufsteigend im Dickdarm

Növekedési elmaradás

- Gyakoribb az extraintesztinális tünet
- Növekedési elmaradás, pubertás késése
- Terápia szintén befolyásolja a növekedést

VEO-IBD

- Gyermekkori esetek 15%-át kitevő 6 éves kor előtti nagyon korai kezdetű (very early onset IBD, VEO-IBD)
- Csecsemőkori IBD-re is, ami igen ritka, kb. 1%-os előfordulási gyakoriságú

Életkor	Klasszifikáció	Megnevezés	Jellemző monogén IBD
<17 év	Montreal A1	Gyermekkori IBD	XIAP, CVID
10-17 év	Párizs A1b		XIAP, CVID
<10 év	Párizs A1a	Korai kezdetű IBD (EOIBD)	IPEX, XIAP, CVID
<6 év		Nagyon korai kezdetű IBD (VEOIBD)	SCID, IPEX, XIAP, CVID, WAS, CGD
<2 év		Kisdedkori IBD	SCID, IPEX, XIAP, WAS, CVID, CGD
<1 hó		Újszülöttkori IBD	IL-10, SCID, IPEX, XIAP, WAS, CVID, CGD

Perianális fisztula csecsemőben

- 1 hónaposan emelkedett CRP, 2 hónaposan otthonában észlelt táplálási nehezítettség, véres széklet és perianális sebek családi anamnézis: apai ágon sipoly és tályog előfordult
- **Újszülöttkori gyulladásoos bélbetegség (IBD)**
- Leukocita adhéziós deficiencia (LAD)
- Súlyos kombinált immunhiány (SCID)
- Interleukin-10 receptor hiány (IL10RD)
- Neonatális Behcet-kór (BD)

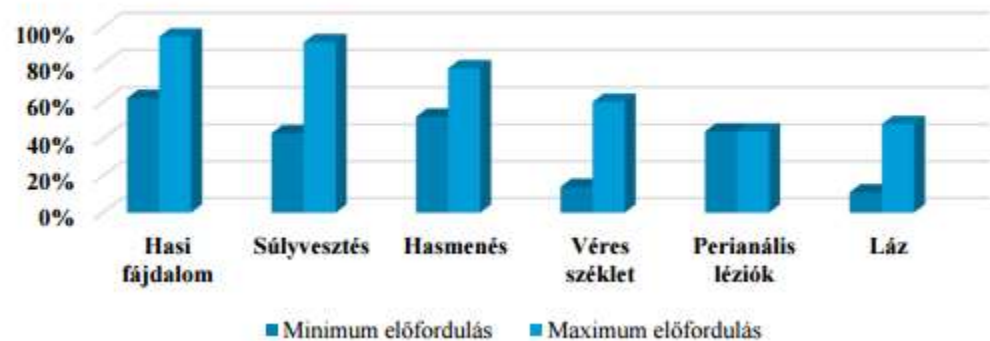

Crohn aktivitás index (PCDAI)

- Hasfájás – Székletszám és vérzés – Általános állapot
- Hematokrit – CRP – Albumin
- Súlygyarapodás – Hosszgyarapodás
- Has tapintása – Perirektális elváltozás
- Extraintesztinális manifesztáció

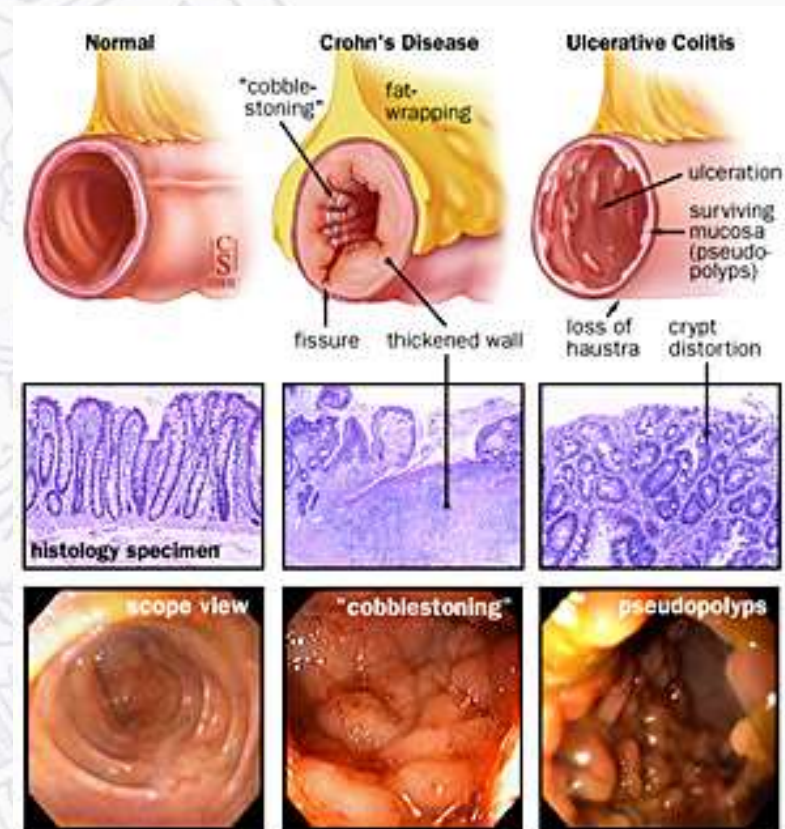
- **0-10 remisszió**
- **11-30 mérsékelt**
- **31-100 súlyos**

A gyermekkori Crohn-betegség tünetei és előfordulási gyakoriságuk

Kolitisz ulceróza aktivitás (PUCAI)

- Hasfájás
  - Székletszám
  - Széklet konzisztencia
  - Rektális vérzés
  - Éjszakai székletürítés
  - Általános állapot
-
- **0-10 remisszió**
  - **11-30 mérsékelt**
  - **31-85 súlyos**

Crohn betegség lokalizáció

• Életkor

- A1a <10év
- A1b 10-17 év
- A2 17-40 év
- A3 >40év

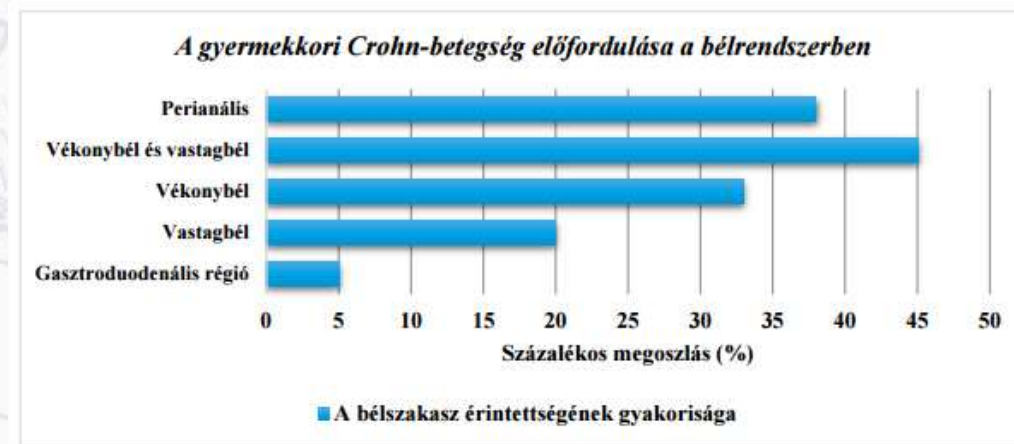
• Lokalizáció

- L1 TI
- L2 kolon
- L3 TI+kolon
- L4a Treitz prox.
- L4b Treitz diszt.

• Viselkedés

- B1 gyulladás
- B2 strikturáló
- B3 penetráló
- p perianális

• Növekedés G0/1

Kolitisz ulceróza lokalizáció

- **Lokalizáció**
  - E1 proctitis
  - E2 bal oldali (flexura lienalistól dist.)
  - E3 extenzív (flexura hepaticától dist.)
  - E4 pancolitis
- **Súlyosság**
  - S0 soha
  - S1 igen (PUCAI >65)

proctitis

proctosigmoiditis

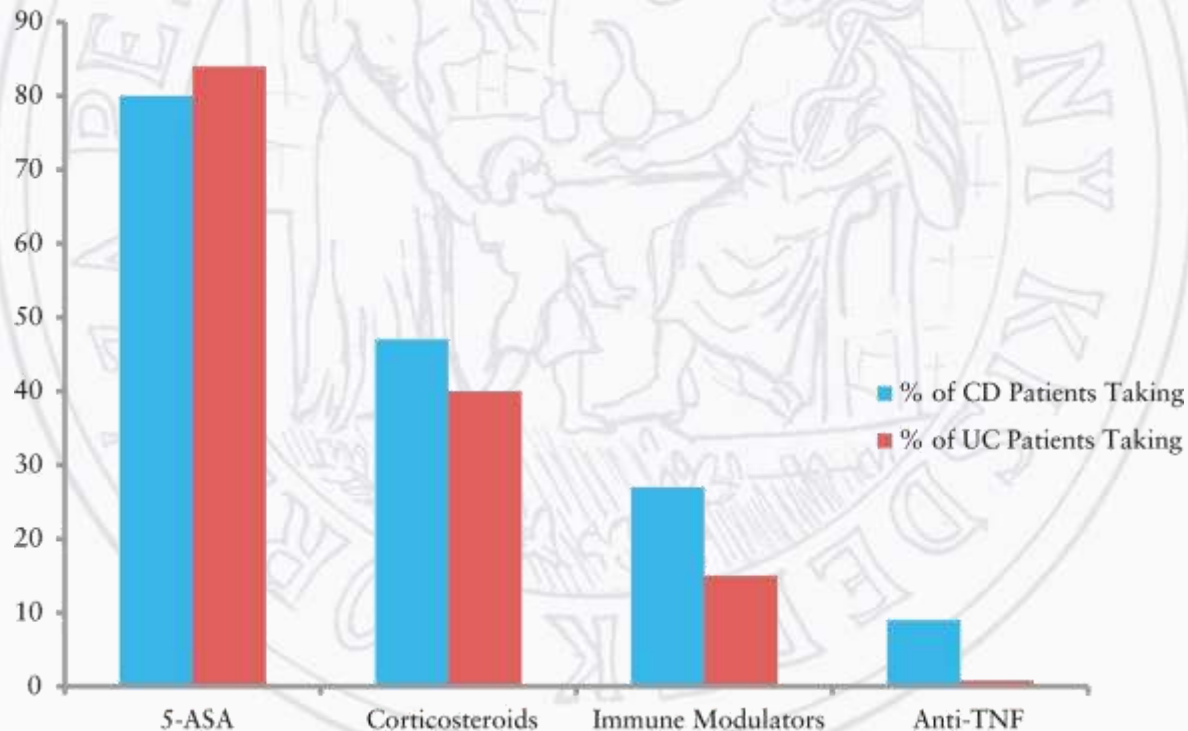
distal colitis

pancolitis

IBD compliance

- Általában a compliance kevesebb, mint 50%
- Gyermekkorban **IBD esetében 50%**
- Serdülőkorban 25-35% körüli

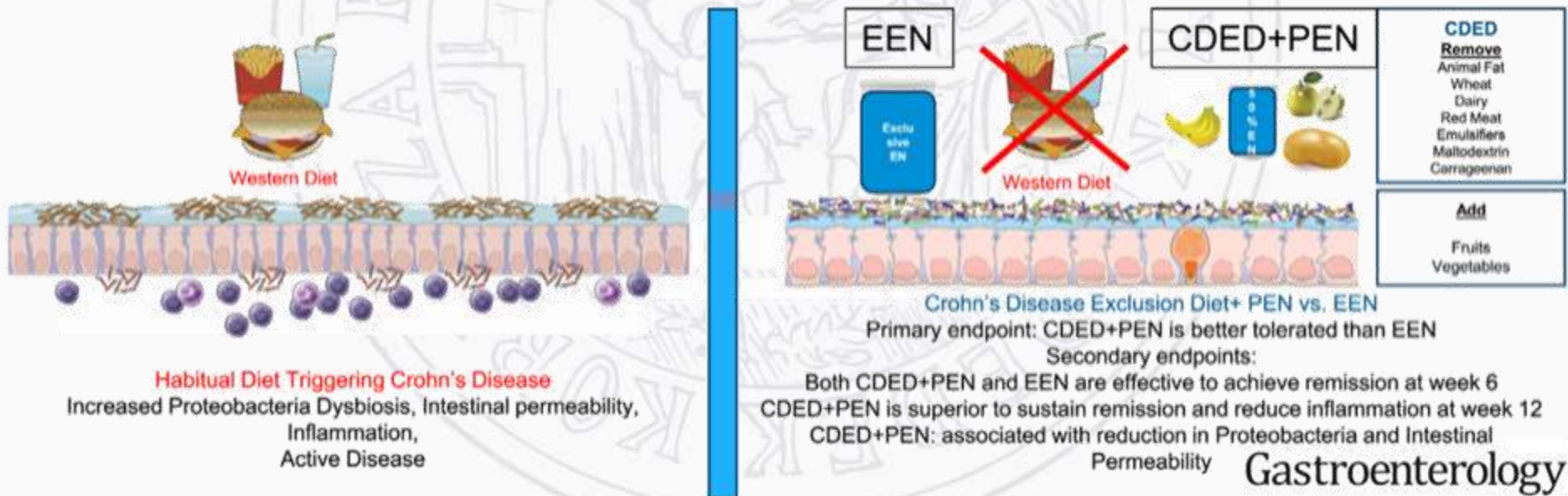
Exkluzív enterális táplálás (EEN)

- **Anyatej CD 33%, UC 23%-al** előfordulását csökkenti
- Indukciós terápia exkluzív enterális táplálással
- **Szteroidhoz hasonló hatékonyság 6 hét alatt**
- Vékonybél érintettség esetén különösen hatásos
- Biológiai terápiához mérhető hatás

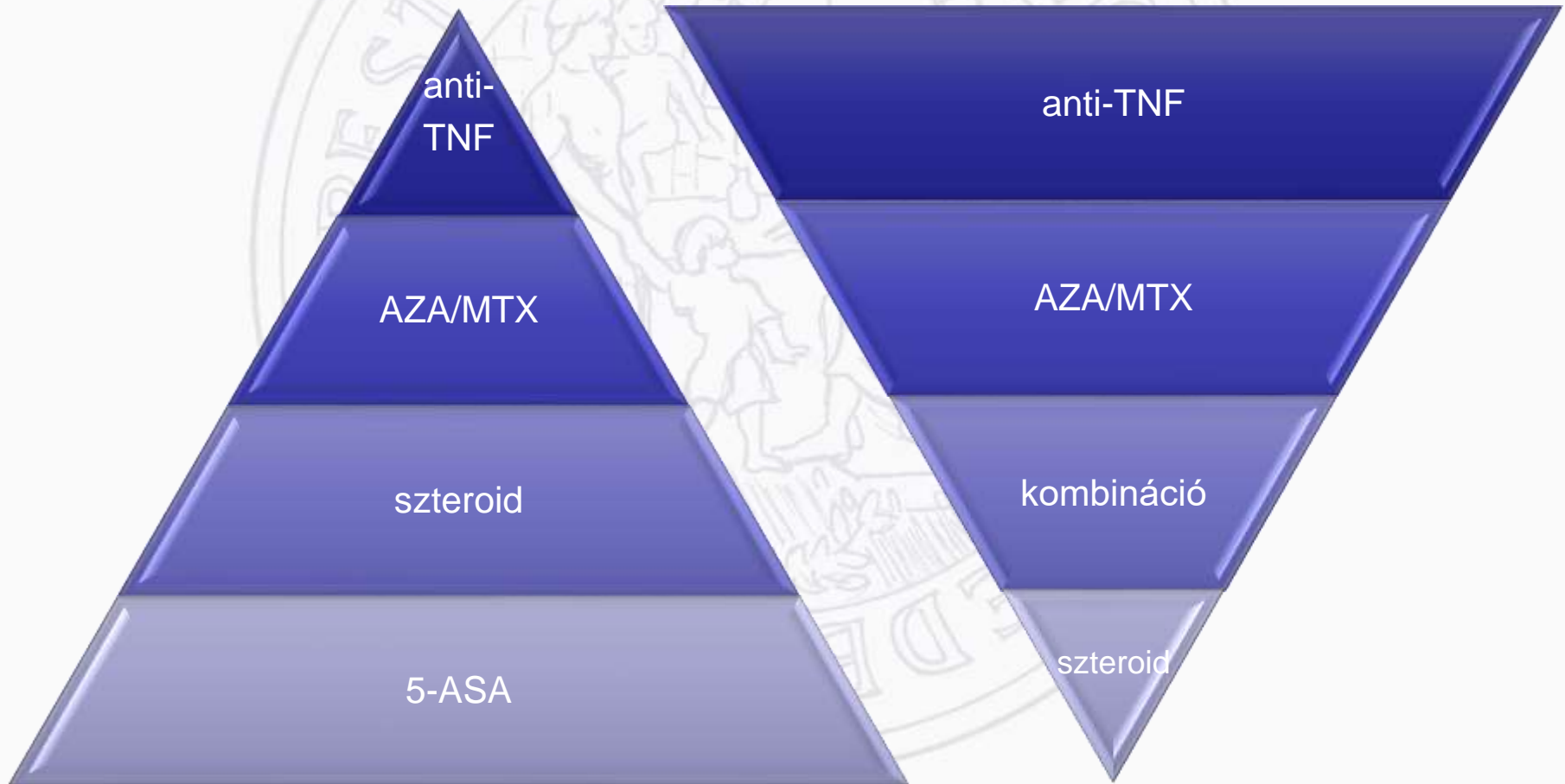
Crohn betegség kizárásos diéta (CDED)

- EEN-hez hasonló **effektivitású** a CDED+PEN
- Feldolgozott, gyorsfagyasztott, félkész és gyorsételek, tejtermékek, gluténtartalmú ételek finomított szénhidrátok, alkohol és kávé elhagyása

Step-up és top-down terápia

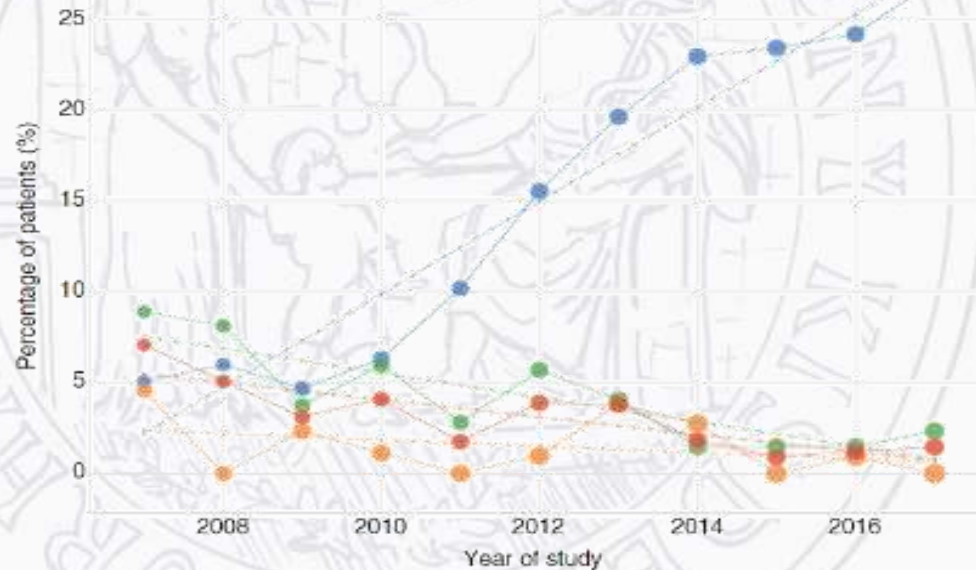
- 3 év relapszus mentesség **15% vs. 35,5%**

AntiTNF kezelés hatása

- 855 gyermek 10 éves követése alapján a TNF kezelés **5,1-ről 27,1%-ra nőtt**, a rezekció Crohnban **8,9%-ról 2,3%-ra csökkent**, a rezekció a kezeléssel fordítottan arányos volt ($p=0,011$)

- Fit of Inflammatory bowel disease resection rate
- Fit of Crohn's disease resection rate
- Fit of Ulcerative colitis resection rate
- Fit of Overall anti-TNF therapy prevalence
- Inflammatory bowel disease resection rate
- Crohn's disease resection rate
- Ulcerative colitis resection rate
- Overall anti-TNF therapy prevalence

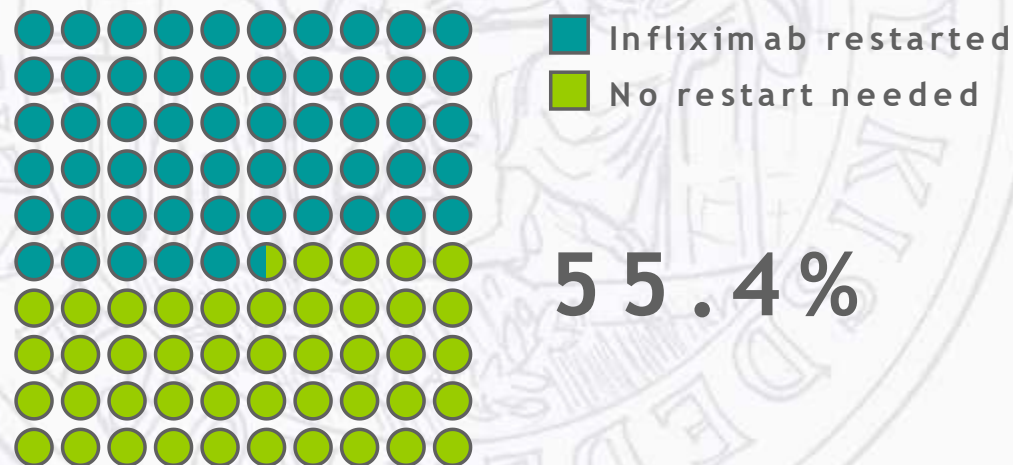
Gyermekkori indikációk

- **Indikált: 6-18 éves súlyos Crohn-betegség, luminális esetben PCDAI>30 pont** ha szteroid refrakter vagy immunszuppresszáns kezelés elégtelen, vagy fisztulázó esetben az antibiotikum és immunszuppresszió elégtelen
- **Nem indikált: <6 éves gyermekben, kolitisz ulcerózában, PCDAI<30 pont** (korábbiakban 1 éves STOP szabály volt)

Infliximab

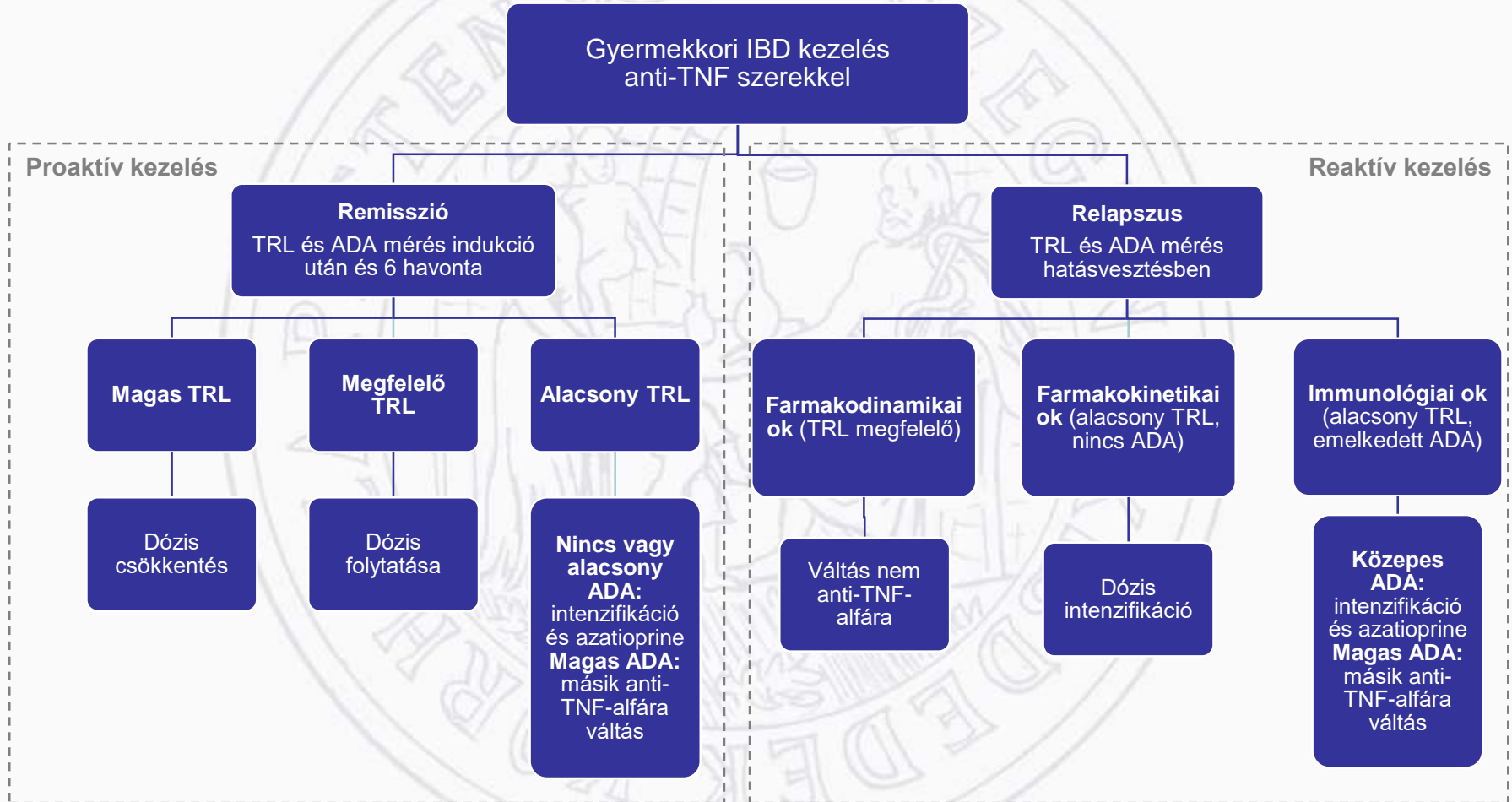
- A kezelés leállítása után a betegek több, mint **felében (55,4%)** átlagosan **0,8 [0,3-1,0] éven** belül újra lett indítva

Terápiás gyógyszer-szint-monitorizálás

- Gyermekek közel akár harmada nem reagál a kezdeti terápiára, míg **minden második esetben hatásvesztés** lesz
- Antitestek megelőzésére alkalmas lehet a legalább **6 hónapig adott immunszuppresszív** együttes kezelés, de főleg a kiméra infliximab esetében, míg adalimumab esetében nem tűnik ilyen szempontból hatásosnak
- Optimálisan beállított **gyógyszer mélyszint (TRL)** és alacsonyan tartott **antitestszint (ADA)** hatásosabb kezelést eredményez mind rövid, mind pedig hosszútávon

Proaktív és reaktív szemlélet

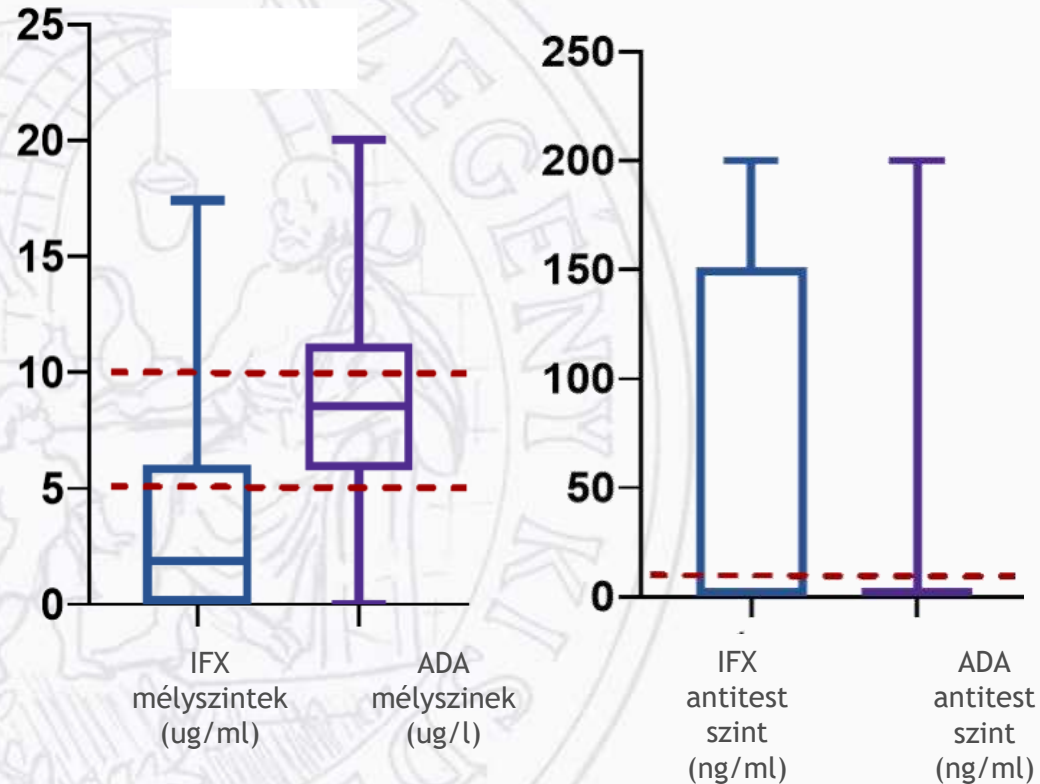

Kiben és mikor?

- Különösen **magas kockázatú betegekben** (CD-ben: mély fekélyek, kiterjedt betegség, perianális érintettség, komplikált betegséglefolyás; UC-ben: akut súlyos kolitisz, alacsony albumin, magas CRP) javasolt a gyógyszerszintek mérése
- **Indukciónál**, amennyiben nincs megfelelő terápiás válasz, javasolt az anti-TNF-alfa mérés már a 3. dózis után is, valamint hatástalanság esetén az indukció után is, módosítások után, valamint a remisszió elérésekor is **6-12 havonta**

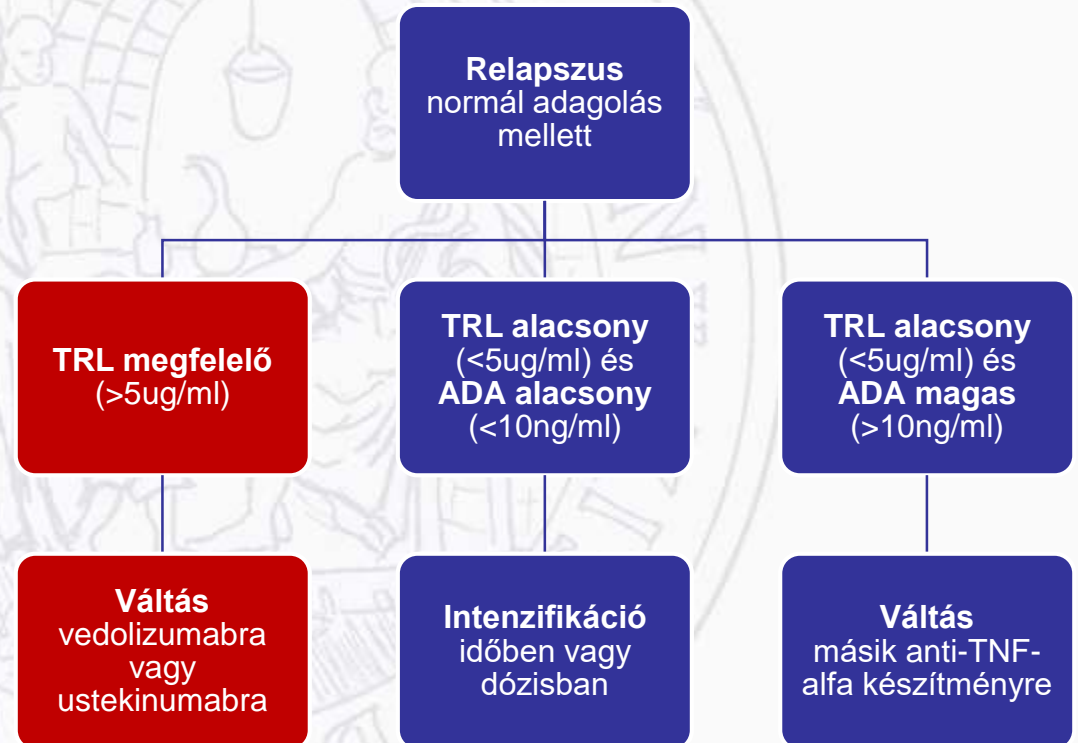
Gyógyszerszintek, ellenanyagszintek

- **Gyógyszer mélysztint:**
  - IFX: 1,87 ug/ml (3-8,4 ug/ml)
  - ADA: 8,55 ug/ml (5-12 ug/ml)
- **Gyógyszer ellenes antitest szint:**
  - IFX: 0.0 ng/ml
  - ADA: 0.0 ng/ml

Farmakodinamikai ok

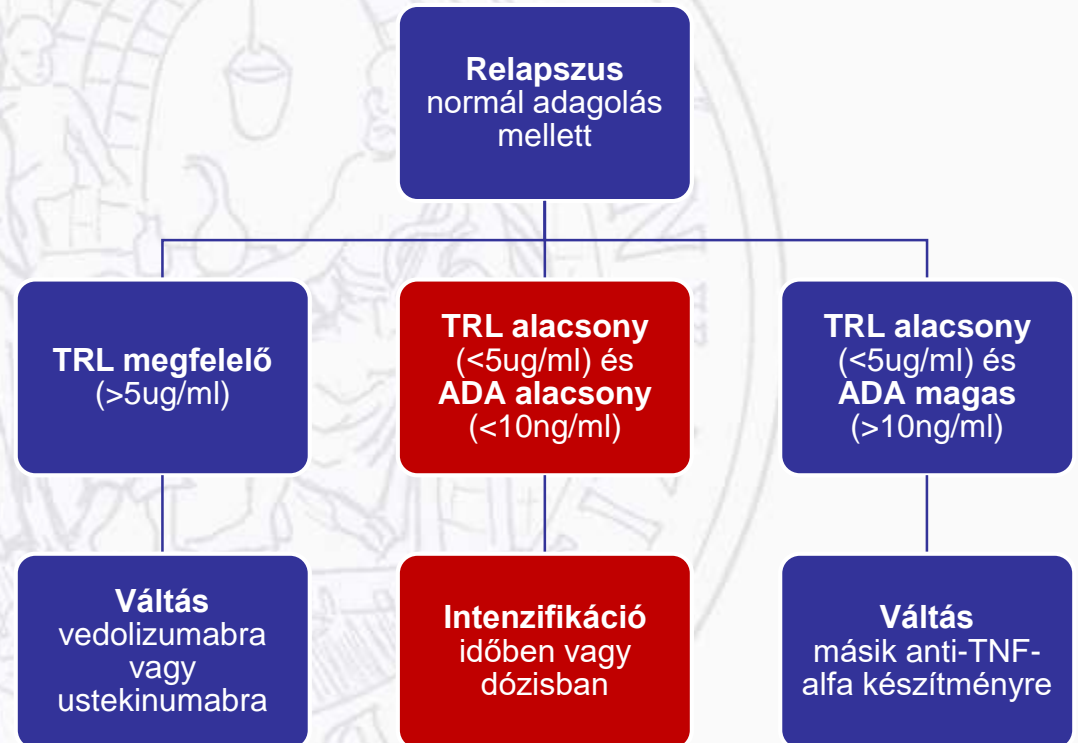
- Többféle, akár intenzifikált anti-TNF kezelés mellett is klinikailag aktív betegségnél, ha a gyógyszer- és ellenanyagszintek megfelelőek, **nem anti-TNF mediált a gyulladás**

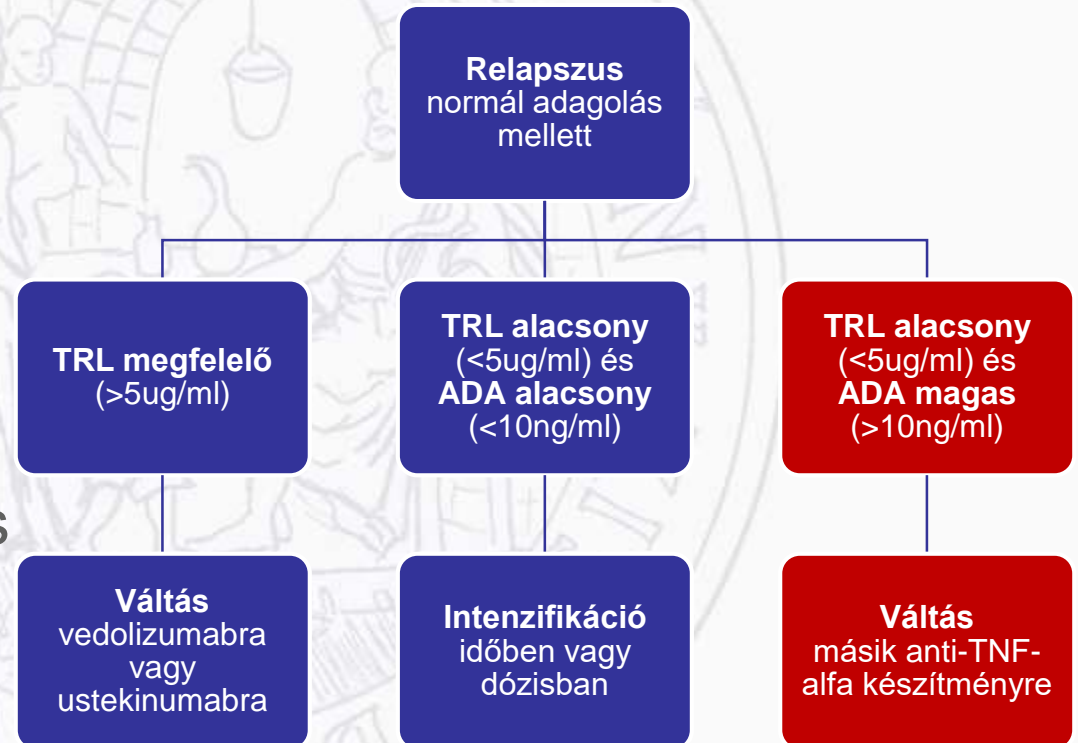
Farmakokinetikai ok

- Klinikailag válaszkészség, de idővel esetleg romlás, a gyógyszer szint alacsony, de nincs ellenanyag szint, emiatt **az anti-TNF kezelés intenzifikációja**

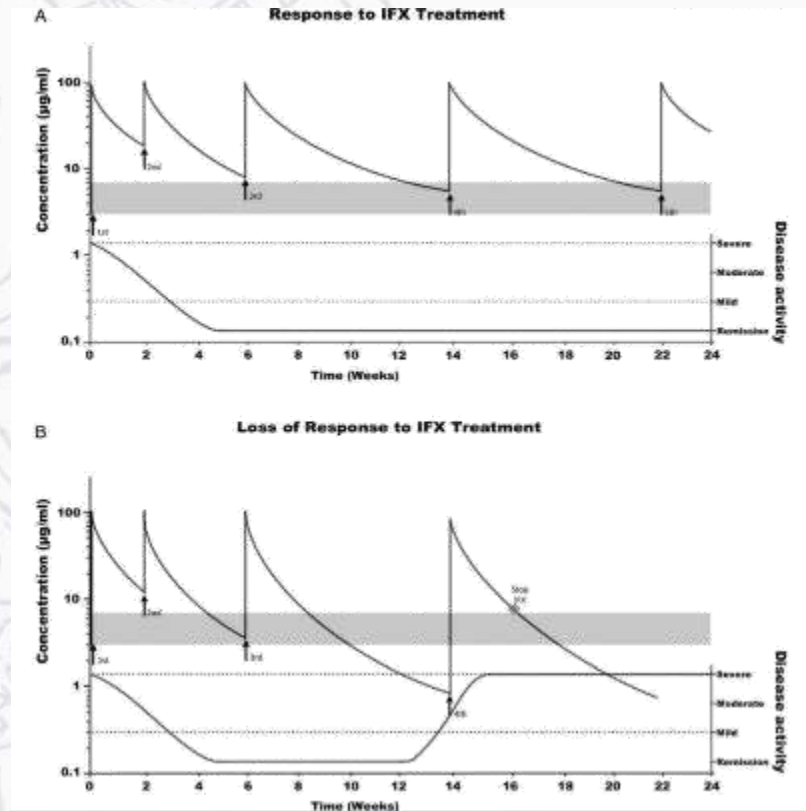
Immunológiai ok

- Kezdetben akár megfelelő válaszkészség, főleg immunszuppresszió adásával együtt, de hatásvesztés magas antitestszint miatt, **másik anti-TNF indokolt**

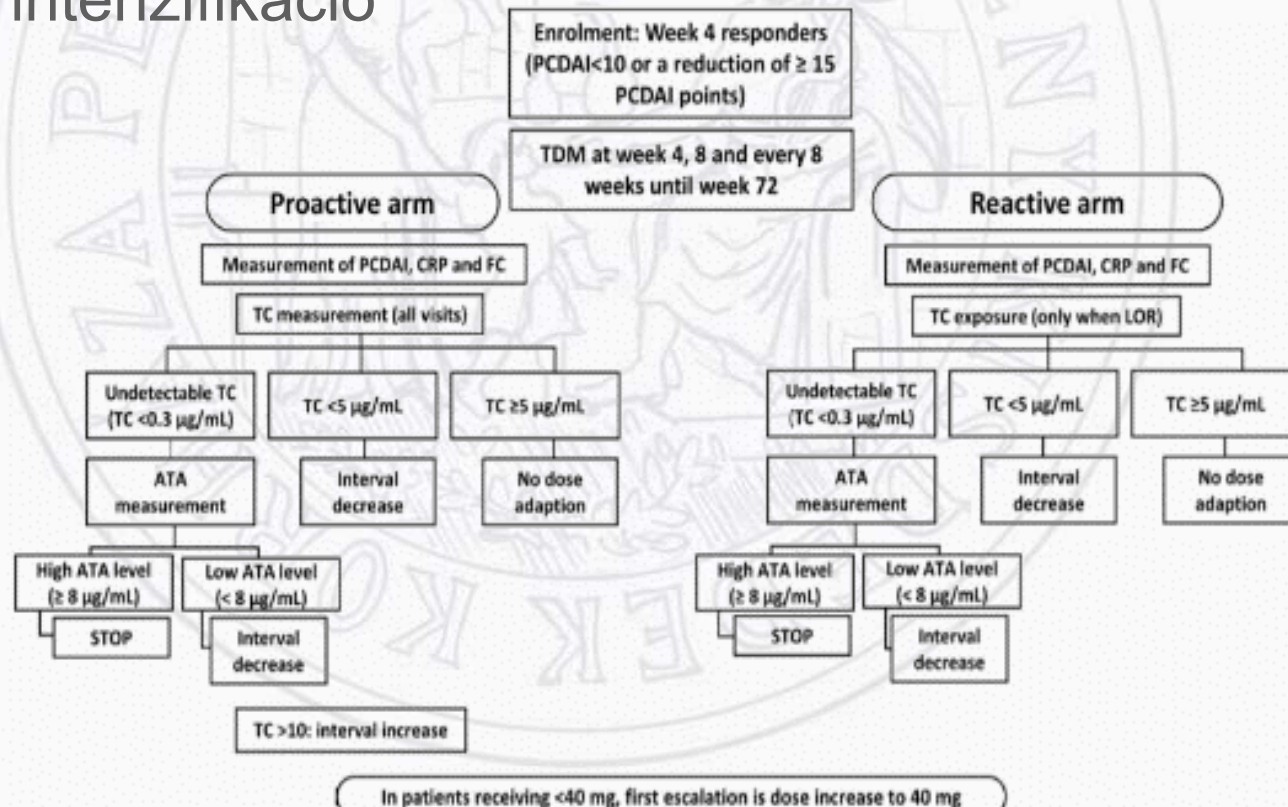
Gyermekkori infliximab ajánlás

- 5mg/ttkg 0, 2, 6, 8. héten felnőtt ajánlásokból
- Cél fenntartó szérumszint 3-7 ug/ml tartós remisszióhoz
- Súlyos esetben >5mg/ttkg, célszint 5-10 ug/ml 14. héten
- <11 év >5mg/ttkg vagy <8 hét szükséges >3 ug/ml-hez
- Monoterápiában >5mg/ttkg

Gyermekkori adalimumab ajánlás

- **Proaktívan 82%, reaktívan 48%-ban** érhető el az optimális gyógyszerszint (5 μ g/ml)
- 72. hétig proaktívan 87%-ban, reaktívan 60%-ban történt intenzifikáció

Immunszuppresszió gyermekben

- Legalább 6 hónapig adott immunszuppresszió biztonsággal leállítható, ha **alacsony a kezdeti aktivitás** (PCDAI 35 vs. 47,5) és **magas a gyógyszer szint** (IFX mélyszint 6,2 vs. 3,8mg/mL)

TABLE 2. Investigated potential predictive factors of a clinical relapse in children with Crohn disease after discontinuation of immunomodulators

Variable (median)	Relapse (n = 9)	No relapse (n = 80)	P	HR (95% CI)
Age at diagnosis	11.0 (IQR: 7.4–12.5)	11.7 (IQR: 10.0–13.9)	0.16	0.84 (0.65–1.07)
PCDAI at diagnosis	47.5 (IQR: 35.0–55.0)	35.0 (IQR: 20.0–52.5)	0.04	1.02 (0.98–1.06)
Immunomodulator duration, y	2.3 (IQR: 0.5–3.0)	1.96 (IQR: 1.3–2.8)	0.72	0.92 (0.42–2.02)
Duration of follow-up (mo) from stopping IM	25.0 (IQR: 11.0–30.5)	12.0 (IQR: 5.3–18.0)	0.25	1.00 (0.93–1.08)
FCal ($\mu\text{g}/\text{mg}$) at stopping of IM	123.0 (IQR: 50.0–145.0)	75.0 (IQR: 33.8–192.8)	0.48	1.00 (0.99–1.00)
TDM IFX ($\mu\text{g}/\text{mL}$) at stopping of IM	3.6 (IQR: 2.6–10.3)	6.1 (IQR: 4.0–10.0)	0.19	0.93 (0.77–1.13)

Összefoglalás

- Gyermekkori IBD **incidenciája** növekszik
- Általában **súlyosabb** betegség, élethosszig tartó
- Terápiás hűség jobb, **tápszeres** kezelés elfogadottabb
- Bizonyos gyógyszerek csak **egyedi** engedéllyel
- Gyógyszerszint és ellenanyagszint **proaktív** kezeléshez

